7-a JARO, N-o 349



LEIPZIG, 11. / 6. 1931

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA
KULTURA KAJ INTERHELPA ORGANIZO DE PROLET-ESPERANTISTOJ

APERAS SEMAJNE | REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris 12e. — GVIDANTO: E. Lanti. — SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO DE SAT: 23, rue Boyer, Paris 20e. — ADMINISTREJO: R. Lerhner, Kolmstrasse 1, Leipzig O 27 (Germanio). | APERAS SEMAJNE

Unuamaja Tago k rasaj antaŭjuĝoj en Sudafriko

Dum dekkvin jaroj la Unuigita Unuamaja Komitato, reprezentata de la politikaj k industriaj laboristaj organizoj (blankulaj), daŭrigis la tradicion de l' Unua de Majo laŭ pli malpli ĝusta spirito — depende de la cirkonstancoj k la organizoj ĝin partoprenintaj. Tiun ĉi jaron, tamen, difinita fendo okazis inter la celebrantoj de l' proleta festotago en Johanesburgo.

La grada k senduba vekiĝo al metisindikatismo inter la indiĝenaj k negraj laboristoj, precipe tiuj influataj de l' komunista partio, nature elvokis senton k deziron manifesti sian solidaron kun la ceteraj klasfratoj en la mondo. La UUK tutcerte rekonas ĉi tiun fakton, sed pro la eksterordinaraj kondiĉoj regantaj ĉi tie, en la rilatoj inter blankuloj k indiĝenoj, ĝi alprenis paradoksan sintenon al siaj nigraj samklasanoj, kio estas tute klarigebla k en vero efektivigata de la blankulaj metisindikatoj, de ĝi reprezentataj, dum la ceteraj tagoj en la jaro.

Do ni rigardas al UUK, manifestanta malpli multnombre ol iam antaŭe k okupanta pozicion sur la tereno inter poŝtoficejo k urbdomo. Ne multaj malnovaj sindikatanoj blankaj grupiĝas ĉirkaŭ ĉevaltrenata ĉaro, kiu servas kiel estrado por la oratoroj. La ĉaron dekoracias friso el blanka katunstrio ruĝlitere surskribita: "Unuigita Unuamaja Komitato". Tute malestas la imponaj standardoj de la konstru- k minejlaboristaj unuiĝoj k aliaj de la antaŭaj jaroj; nek eĉ vidiĝas la malnova standardo de l' batalanta proletaro. Parolas reprezentantoj de Laborista Partio, Minejlaborista Unuiĝo, Sudafrika Sindikat- k Laborist-Konsilantaro k. a.

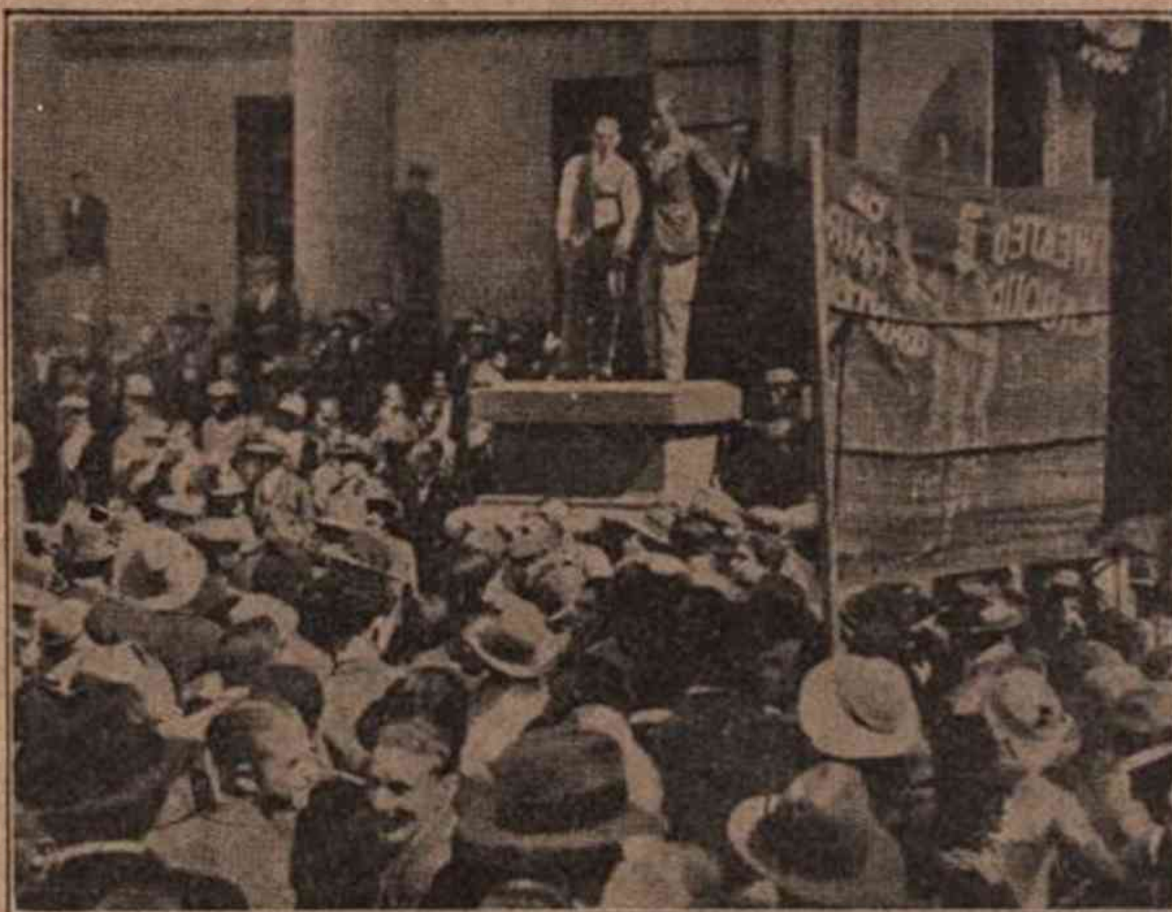
La prezidanto parolas: "K-doj k amikoj, vin certe atingis kalumnia flugfolieto disvastigita hodiaŭ de tielnomata Afrika Unuamaja Komitato, kiu sugestas interalie, ke ni manifestu batalante..."

"En antaŭaj jaroj la Unua de Majo estis tago de batado k murdoj, sed hodiaŭ ni havas pacan manifestacion..."

"Estus hipokrito niaflanke, se ni konsentus allasi indiĝenojn k kolorulojn manifestacii kune kun ni, kiam la ceteraj aranĝoj de la tago estos fermataj por ili..."

"Ni ne volas senrajtigi ilin de manifestacio, sed ili faru tion aparte..."

La parolado estas interrompata per siblado k fikrioj kontraŭ UUK de alia manifestantaro alproksimiĝinta la lokon. Baldaŭ ĉi tiu arego, kiu jam tramarŝis la stratojn, gvidata de kompartio k senlaborula organizo (blankula) okupas kontraŭan pozicion al UUK. En ĝi partoprenas, krom la du organizoj jam menciitaj, Junkomunista Ligo, meblarfarista unuiĝo (blankaj k nigraj anoj) k vestajlaborista unuiĝo (blankaj k nigraj anoj). Oni povas vidi la standardojn de kompartio k aliaj organizoj, ĉirkaŭ kiuj ariĝas trimil blankaj k nigraj homoj. Estas ankaŭ videblaj standardetoj kun diversaj devizoj kiel: "For la brita k afrika imperiismo!" (angle k holande), "Defendu Sovetion!" "Bruligu la pasportojn!"[1] (en indiĝenaj lingvoj) k "Ni postulas panon aŭ salajron!" (de senlaboruloj, angle k holande). Aparte okulfrapa estas ruĝa standardo bildiganta la figuron de nigra proleto disŝiranta la ŝtalan ĉenon lin ligintan — tio en la "koro" de blanka Sudafriko!



Negro k blankulo sur sama estrado ĉe Unuamaja amaskunveno antaŭ la Johanesburga urbdomo (Sudafriko)

Entuziasma kantado k aplaŭdoj malordigas momente la kunvenon de UUK k ties prezidanto sugestas, ke oni ĉesigu sian kunvenon k transiru al la kontraŭmanifestantoj, sed tio estas malaprobata de la aŭskultantaro k la kunveno de UUK daŭras aparte.

Oratoro ekparolas k lia parolo estas tradukata holanden (de blankulo) k en du indiĝenajn lingvojn (de indiĝeno). Post li sekvas alia oratoro k la blankaj amikoj k malamikoj de la nigrarasuloj aŭskultas, por la unuafojo en la historio de la ora urbo,

---

[1] Tiu ĉi devizo estis la objekto de granda manifestacio indiĝena iniciatita de kompartio k indiĝenaj laboristaj unuiĝoj la 16-an de decembro 1930, en la urbcentroj de Sudafriko. Tiutempe, en Derbn (Durban), la loka sekretario de la kompartio, Johano Nkosi, k du aliaj indiĝenoj estis mortigitaj. La dato estas nacia — pro sia karaktero ankaŭ esence *rasa* — festotago k nomiĝas "Dingans Tago". Ĝi havas sian originon en la venko de boeroj (holandanoj) super la armeo de Dingaan, la Zulua cefo, dum la tielnomata "Kafra Milito" proksimume antaŭ okdek jaroj. Kial la kompartio elektis tiun ĉi daton kiel decidtagon inter vekiĝinta indiĝena proletaro k ĝia blanka subpremantaro anstataŭ la tutmonda proletara Unuamajo, mi lasu al ĝi mem klarige respondi.

publikan paroladon de nigra proleto. Li parolas angle k estas bone akceptata. Dirajo de la parolanto, ke la "blankaj senlaboruloj manifestas kune kun ni, ĉar iuj blankuloj nun ekkonsciiĝis k sin demandas, por kio utilas blanka haŭto, se oni devas malsati en sia propra lando!" elvokis ridegon k aplaŭdon. Li klarigas al aŭskultantoj la kaŭzon de la kontraŭmanifestacio:

"Niaj organizoj, kiuj konsistas el blankaj k nigraj anoj, delegis du indiĝenojn k du eŭropanojn por esti reprezentataj ĉe UUK. Oni respondis, ke la reprezentado estus akceptata, kondiĉe ke la indiĝenaj delegitoj estos retiritaj. Ni do starigis propran Afrikan Unuamajan Komitaton — k ni aŭdis, ke proteste du aliaj unuiĝoj eksiĝis el UUK."

Dume UUK estis fininta sian kunvenon per kantado de "La Ruĝa Flago" — je kio AUK ne partoprenas — k formarŝas, dum fikrioj de ĝiaj kontraŭuloj ĝin akompanas.

Poste AUK finas sian kunvenon k mil partoprenantoj gvidataj de la Senlaborula Unuiĝo, ekmarŝas tra la centraj stratoj de la urbo. Preterpasante la plej grandan k luksan hotelon la marŝantoj penas perforte eniri ĝin, sed la pordoj estas fermataj kontraŭ ili k la polico, neniam forestinta, nun kolektas fortojn. La manifestantoj antaŭeniras k manifestacias kontraŭ la "Rand Club", la plej aristokrata klubo de la lokaj riĉeguloj. Help-trupo da polico alvenas k interbatalo sekvas. Ses eŭropanoj, inter ili K-do Dajmond (Diamond), la gvidanto de la senlaboruloj, k du indiĝenoj estas arestataj. La amaso postiras la arestitojn ĝis la polica stabejo, sed fine disiĝas.

Posttagmeze UUK aranĝas sian ĉiujaran sporton en antaŭurba parko k vesperan dancadon en urbdoma halego; ambaŭ aranĝoj funkcias nur por blankuloj.

Malbona financa stato limigas la aktivecon de AUK k ĝi finas la Tagon per kunveno en ĉambrego de Laborist-Partia Klubo.

Estas bona signo k bona komenco! Kie regas plej forta rasa antagonismo, tie sekcio de proletaro solidare manifestas, sen diferenco pri haŭtkoloro, kontraŭ sia komuna malamiko. Tamen ni ne estu tro esperemaj pri baldaŭa k tuta forigo de la kolorbarilo en Sudafriko. La organizitaj blankulaj sindikatoj ne ŝanĝos sian ĝisnunan sintenon al la indiĝenaj k negraj laboristoj. Multaj indiĝenaj laboristoj tute forestis de nia festotago. ICU[2] ne partoprenis. Ni ne supertaksu la ĉi-jaran sukceson — ebligitan pro la subteno de la blankaj senlaboruloj. Oni devas esti superoptimisto por fidi ĉi lastajn. Ili estis indignitaj pro senkompata neelekto al ili fare de ŝtataj k civitaj instancoj — ne klaskonscio ilin instigis.

La sinteno de UUK je l' unua tago de majo ĝuste reflektas la pozicion de la organizita laboristaro en Sudafriko: Solidaro de abstrakta speco kun la tutmonda laboristaro; teniĝo de malkuneco en la limoj de sia propra kadro. Kio nur povas signifi malakcelon de la progreso krei sanan k batalantan laboristan movadon en la suda parto de la "malluma kontinento".

MATERIERO (3958).

[2] Industria k Komerca Unuiĝo de Afriko. Kvankam nun skismigita, ĝi ankoraŭ grave influas la organizitajn k aliajn indiĝenojn.

PRI LA "KVINJARA PLANO"

Laŭ parolado de K-do Ĉlenof, membro de l' angla-sovetia komitato k profesoro ĉe la advokata fako en la universitato de Moskvo

Persone mi aŭdis la detalojn donitajn de Ĉlenof pri la celo de la Plano, *ne* en tiuj kunvenoj, en kiuj ĝenerale flirtas la ruĝa flago, sed en speciala debatkunveno, organizita de unu el la plej burĝaj pac-asocioj (La nova Lernejo de la Paco), en kies honorkomitato troviĝas s-o Brian (Briand), la franca ministro por eksteraj aferoj. Tiu kunveno okazis la 8-an k 9-an de majo en Parizo. Ĝin prezidis s-o L. Marlio, prezidanto de la internacia aluminia kartelo k profesoro en la lernejo de politikaj sciencoj, samtempe eksperto ĉe la Ligo de Nacioj. La dabatantoj konsistis el: s-o J. Bartelemi (Barthélemy), profesoro ĉe la advokata fako en la Pariza universitato, sekve samgrada kolego de Ĉlenof; s-o Hoŝiler (Hoschiller), membro de la ŝtata subsekretariejo ĉe la naciekonomia fako; s-o J. Ljon (Lyon), advokato ĉe la supera tribunalo en Parizo, k s-o H. Rolen (Rollin), mara eksoficiro. Mi citis la nomojn de ĉiuj debatintoj, por ke oni ne supozu, ke temas pri ordinara aranĝo de simplaj amasgvidantoj, sed pri eminentaj personoj, kies elekto laŭ kompetento por pridiskuti tian problemon ne povus esti pli bona. Koncerne la ĉeestantaron, mi konfesu, ke la atmosfero estis sufiĉe burĝa k la kotizo ankaŭ sufiĉe alta por proleta monujo. Mi tamen, trapasante Parizon, ne hezitis.

La ĉambro estis troplena. Absoluta silento regis. La prezidanto petis, ke la rusa eminentulo bonvolu klarigi la celon de l' "Kvinjara Plano" k aldonis, ĉu li povos difini la dilemon, kiu estas inter jenaj du opinioj: Ĉu vere la Plano celas tiom produkti je popolo k materialo, ke ĝia konkurenco en la internacia merkato okazigu panikon ĉe la kapitalistaj entreprenoj k provoku tiel la ekonomian militon k sekve senlaborecon tiom grandan, ke politikaj ribeloj eksplodu; aŭ ĉu ĝi celas nur industriigi Sovetion k stabiligi ĝian nacian ekonomion tiom, kiom necesas por efektivigi socialistan vivon en Sovetio laŭ la materialistaj principoj de Marks?

Ĉlenof, unue petinte senkulpigon pro la eble kripla franca elparolo (kiu cetere estis pli perfekta ol oni povas imagi), per moka ironio respondis al la aludo pri konstanta kresko de l' sovetia loĝantaro: "La ĝenerala okcident-eŭropa opinio pri la kreskado de nia popolo estas, ke la bolŝevikoj entreprenis specialan taskon por fari kiel eble plej da infanoj. Se ĉe ni la loĝantaro pliiĝas konstante, tio ne signifas, ke ni faras infanojn popece, sed ke dank' al la higienaj reformoj la mortado de l' infanoj malpliiĝas k sekve la rezulton oni trovas ĉe la nombro de l' vivantoj." Li aldonis, ke se la Plano sukcesos, kiel oni esperas, Sovetio bezonos certe alvoki eksterlandan laborforton, pri kio simptomojn oni jam konstatas per la malapero de l' senlaboreco, dum en la kapitalistaj landoj oni kalkulas la senlaborulojn laŭ milionoj. Revenante al la celo de l' Plano koncerne la ekonomion li diris: "En ambaŭ opinioj ekzistas ĝermoj de miskompreno, kiuj necesigas lojalan analizon. Por tio mi citu la oficialajn kvocientojn de la statistikoj k ni komparu ilin kun tiuj de la kapitalistaj landoj." Post tiu kompara analizo ĉiuj konsentis, k li daŭrigis: "Kiel vi povas konstati, ni ne havas intereson kaŝi al vi la celon de nia Plano. Nia celo estas industriigi tiom, ke la produkto sufiĉu al la raciaj bezonoj de ĉiu individuo. La superfluon ni eksportu interŝanĝe, t. e. organizu kiel eble pleje la diversajn industri-branĉojn, tiel ke ni bezonu enporti kiel eble plej malmulte da manufaktur-artikloj necesaj al la vivbezonoj de ĉiuj k povu eksporti la troprodukton de niaj manufakturoj. Tiel ni povas starigi la ekonomian nivelon de ĉiu individuo laŭ socialista vidpunkto, ne bezonante por tio provoki eksterajn ekonomiajn aŭ politikajn konfliktojn.

Oni riproĉas al ni, ke tio postulas de ni multe da penado. Efektive; sed tio estas nia afero k ni scias tre bone, ke se ni deziras efektivigi la materialistajn doktrinojn de Marks, ni devas preni sur niajn ŝultrojn ne nur la respondecon, sed ankaŭ la penojn. Germana proverbo diras, ke 'en la teorio la vortoj interakordas, sed en la praktiko la ajoj interbatiĝas'.. Konsekvence, neniu motivo estas por kritiki la diferencon, kiu staras inter la silento de la teorioj de Marks k la bruo de nia praktiko. Kaj cetere eksterlande oni bruas pli multe pri nia Plano". (Entuziasmo regas.)

Post pli malpli favoraj konsideroj de kelkaj elokventaj oratoroj, la talenta franca advokato Bartelemi ekflatis per anekdoto la francan elparolon de Ĉlenof, dirante, ke foje profesoro rakontis al siaj disĉiploj fabeleton pri monstro k ke ili jam tremis antaŭ la profesoro, kvazaŭ ili starus antaŭ la monstro mem. Se Ĉlenof tiel kapablis entuziasmigi la publikon per fremda lingvo, kio okazus, se la publiko povus aŭskulti lin en lia propra lingvo? S-o Bartelemi pridubas la statistikojn de Ĉlenof, dirante, ke li jam faris balotpropagandon, sekve scias tre bone, kion signifas la statistikoj. Li citis, ke ekz., kiom ofte oni enmanigis al li la statistikojn pri la porkoj ekzistantaj en lia departemento, li pridubis tiujn statistikojn pro tio ke neniu venis por kalkuli la porkojn, kiujn li posedis. La raportintoj simple diris, ke tio ne gravas, ĉar ja estas afero de l' urbestroj, k ke tio sufiĉas por ne dubi. Poste li faris konklude pli ol 20 demandojn: pri la dumpingo, la malalta salajro, la preslibero, la troa produktado proporcie al la normala stato, la nivelo de l' nacia ekonomio rilate al la rentumo de l' troproduktado ktp. ktp.

Ĉlenof ne malpli talente respondis al Bartelemi, ke se li sciis lerte kompari lin kun la monstro, li tamen vane penos kompari la statistikojn de la sovetia registaro kun tiuj pri la porkoj de sia departemento. Li respondos nur al la demandoj koncernantaj la debatprogramon k ne la ceterajn: ne pro tio ke li ne povas, sed ĉar li ne volas.

Pri la dumpingo li diris: "Se ni eksportus sub la prezo de nia produktado, ni baldaŭ fiaskus en niaj entreprenoj k vane penus stabiligi nian nacian ekonomion. Tio estus kvazaŭ memmortigo. — Ni penas pli k pli stabiligi la realan *salajron,* la salajron konforman al la prezo de l' vivbezonaĵoj, sed nia sistemo estas inversa al tiu de multaj kapitalistaj landoj, kiel ekz. Usono. Tie, laŭ onidiroj, oni plialtigas la salajron, por ke oni povu pli konsumi, k ni preferas produkti tiom abunde, ke la vivbezonaĵoj povu esti liverataj al la interna merkato kiel eble plej malmultkoste. Ĉu ni sukcesos aŭ ne, la tempo respondos pri tio. En multaj branĉoj ni ne nur sukcesis, sed eĉ jam transpasis la "Planon" k devis ĝin revizi k ampleksigi la limon en tiuj branĉoj, kiuj eble tro ampleksigitaj ne atingos la deziratan punkton, kio tamen ne signifas, ke ni ne atingis la *iniciatitan* planon, kiel oni pretendas riproĉi.

Pri la *preslibero* vi mem liveris al mi argumenton, dirante, ke Francio spertis tian malagrablajon nur dum la Napoleona diktatoreco, ĉar *laŭ la diktatoro* la libero taŭgas nur por kroni instituciojn, sed ne por ilin fondi, k iom post iom oni tamen akiris la plej demokratan liberon. Konsekvence oni ne miru pri tio, ĉar ni ankaŭ intencas fondi instituciojn por poste kroni ilin per la plej ampleksa libero.

Pri la *troproduktado* proporcie al la normo de l' konsumo, mi diru, ke Francio ankaŭ bezonis tro konsumi proporcie al la normo, dum ĝi rekonstruis la detruitajn regionojn, k poste ĝi revenis al la normala stato, sekve ni ankaŭ esperas reveni al la proporcia normo, kiam ni finkonstruis niajn detruitajn regionojn. Por fini, mi diru, ke se nia naci-ekonomia nivelo diferencas de tiu de l' kapitalistaj landoj, la kaŭzo estas simpla: dum tiuj ĉi landoj akumulas en oro la rentumon el sia produktado, ni investas nian en novaj entreprenoj necesaj al nia ekvilibro."

Aplaŭdoj. La prezidanto senpene elmontris, ke la etaj diverĝoj en la debato tendencas favori la rusan oratoron k dankas pro lia brila parolado, aldonante, ke se fakte la Plano havas tian celon, la devo de ĉiuj pac- k progresemaj homoj estas *subteni* ĝin almenaŭ morale. Unuanima aprobo.

Soares.

La ekonomia penetrado de Usono en Centran Amerikon

(1. daŭrigo. Vd. n-on 348)

II. La faktoroj de l' ekspansio

La ekspansio de Usono en latinan Amerikon formiĝas laŭ tute malsama aspekto, laŭ tio ĉu ĝi aplikiĝas sur la malgrandajn respublikojn de ili proksimajn, ekonomie malfortajn, kvankam havantaj grandegajn latentajn riĉaĵojn, k kronike tuŝataj de revolucioj, aŭ ĉu ĝi atingas naciojn pli malproksimajn, pli fortajn, pli bone regatajn. Tio cetere estas memevidenta: la usona ekspansio modifiĝas laŭ la kontraŭstaroj, kiujn ĝi renkontas.

En Centra Ameriko, la bankoj k trustoj, kiuj estas la du ĉefaj formoj de l' ekspansio, trovis naturan helpanton ĉe la "Ŝtata departemento" kiu, por iuj oficrajtoj, samvaloras eŭropan ministerion por fremdaj aferoj.

Bankoj, trustoj k registaro estas ja ligitaj per komuno de interesoj k celoj, kio estas tute komprenebla k preciza.

Dum la grandaj entreprenoj etendas sian potencon k faras tre profitajn spekulaciojn ligante per pruntodonoj k kontraktoj la landojn, kies ĉefajn naturajn riĉajojn ili, iom post iom, ekspluatos, "la Ŝtata departemento" instaliĝas ĉe la ĉefaj strategiaj lokoj, tien lokas karbostaciojn, ŝipajn bazojn, kiuj estras k ŝirmas la kanalon de Panamo, akso de l' usona defendo ebliganta al ŝiparoj de ambaŭ oceanoj kunligiĝi, komerca vojo fundamenta por la havenoj de la orienta marbordo.

Oni povas diri, ke depost la hispana milito, kiu definitive malfermis al la usona ekspansio la vojojn al Antiloj k Pacifiko, la plimulto el spekulacioj faritaj per la grandaj interesoj en la landoj, kiujn apudakvigas la golfo de Meksikio, la pli granda parto el pruntedonoj konsentitaj de usonaj trustoj al registaroj de latinaj respublikoj, ne estis efektivigataj sen tio, ke kapitalistoj ne konsultis la kompetentajn oficejojn de l' ŝtatdepartemento. Ĉi-lastaj ŝajnas volonte konsenti sian helpon pro la reciproka intereso de ambaŭ kontraŭuloj: intereso de la nacio, intereso de l' privataj aferoj de la nacio.

La uzata metodo estas preskaŭ ĉiam la sama. Per pruntoj, kiujn ofte malgrandaj latinaj respublikoj neprudente petas, la grandaj entreprenoj subigas finance k ekonomie la landojn, kiujn malbona administrado, nekredeblaj — aŭ intence instigataj de usonaj kapitalistoj por efektivigo de siaj celoj — malpaciĝoj politikaj elmetas al ĉiuj *enmiksiĝoj.* Estas tre malfacile en tiu ĉi kazo apartigi ekonomion de l' politiko. Se, efektive, tiuj landoj ne plenumas sian promeson k ne pagas altajn rentojn, aŭ se ribeloj naskiĝas, kio okazis tre ofte, la bankoj k la trustoj vokas helpe la ŝtatdepartementon, kiu tuj sendas ekspedician korpuson por, laŭ la tradicia esprimo, ŝirmi la vivon k bienojn de usonaj civitanoj.

Kompromiso fariĝas tiam kun la registaro de la lando, kiu reliefigas ĝian ekonomian dependon, aŭ tiu registaro estas faligata, kio faciligas novajn balotojn sub la usona kontrolo. La soldatoj retiriĝas post la kontrakto de traktato samvaloranta kiel ekonomia protektorato, sed ne tuŝanta la politikajn liberojn. Tiu kontrakto supozas ordinare klaŭzojn, agnoskantaj neceson de nova prunto, antaŭkalkulantaj garantiajojn — precipe doganojn — k difinantaj programon, kiu planas uzi la riĉajojn de la lando, konstrui vojojn, starigi fervojojn, ktp.

LA KLASBATALO TRA LA MONDO

Nacisocialistoj provokas en Germanio

Je la 21-a de majo marŝis vespere en Ŝtutgart tra laborista kvartalo Heslaĥ proksimume 200 nacisocialistoj kun standardoj sub la ŝirmo de l' policistaro. Ĉiun nacisocialiston gardis preskaŭ unu policisto. Kvankam la faŝistoj estis armitaj k spite tio, ke estas en urbo Ŝtutgart sufiĉe konate, ke la laboristaro de Heslaĥ neniam toleros ilin en lab. kvartalo, la policistaro nenion entreprenis por malhelpi tiun manifestacion. Sekve de tio okazis egaj interpuŝiĝoj. Spontanee, sen diferenco de partipolitika tendenco, la loĝantaro de Heslaĥ dece akceptis la nacisocialistojn. Pluvis ŝtonojn, bierbotelojn ktp. sur la faŝistojn k la popolo intencis bari la vojon por ilia pluenmarŝo. Sed la policistaro dispelis la homojn starantajn sur la stratoj k subtenis la faŝistojn, kiuj lastaj profitis la bonan okazon k pafis, tranĉilvundis laboristojn. Eĉ tute ne partoprenintajn personojn persekutis la policistoj, arestis kelkajn proletojn, svingis la gumbastonojn sur maljunajn gelaboristojn. Anstataŭ kontraŭbatali la provokantojn, la policistoj aranĝis stratbatalojn kontraŭ la proletojn k tute ne ĝenis la faŝistojn. De nun ĉiuj kunvenoj sub libera ĉielo estas malpermesataj. *Ulo (11 067).*

Pri la enhavo de artikoloj aperantaj en "S-ulo" respondecas la aŭtoroj.

Tiaj plibonigoj eble profitas iom al indiĝenoj, kiuj gajnas je sendanĝereco k je riĉo. La ekzemplo de Kubo estas okulfrapa tiurilate. Kompreneble, la kontrakto favoras al usonaj kompanioj, kiuj aĉetos je tre bonkondiĉaj prezoj vastajn terspacojn, ĉu minejojn, ĉu plantejojn (Unuigita Frukt-K-io, Usona Sukera Korporacio, ktp.). Fine, la bazaj industrioj trovos ankaŭ sian profiton, ĉar la parto de l' prunto, kiu ne estos destinata por renormaligi la financojn de l' ŝtato, estos elspezita per aĉetado de usonaj varoj por konstruoj, maŝinoj, vojoj k ĝenerale por la ekonomia ilaro.

(Daŭrigota.) *Kompil-tradukis M. Roux (132).*

Batalo de japanaj oficistoj kontraŭ salajra redukto

La ministaro decidis aprobi la intencitan salajran redukton por ŝtataj oficistoj je maksimumo de 25% k minimumo de 5%. Tiu redukto estu aplikota kontraŭ ĉiuj oficistoj, kies monata salajro superas 100 jenojn. Tiel la ŝtato ŝparos 7—8 milionojn da jenoj jare. La kontraŭagado kontraŭ la malpliigo de l' salajroj, vigle komencita, daŭras precipe ĉe la poŝtistoj k fervojistoj. La fervoj-oficejestroj decidis en kunveno are eksoficiĝi, se la redukto estus aplikata. Pli ol 30 mil fervojistoj jam eksoficiĝis sekve de tiu ministrara decido. Eksterordinaraj rimedoj estas aplikataj por gardi la sekuron de l' fervojliniaro, precipe de tiu linio, kiun devas uzi la vagonaro, kiu rekondukas la imperiestron al Tokio, ĉar oni timas, ke la fervojistoj atencos kontraŭ ĝin. Vera sieĝa stato regas sur tiu ĉi linio. *Hut.*

Post la manifestacioj en Svedio

La just-ministro elpaŝis per juĝa akuzo kontraŭ kvin komunistajn gazetojn, inter ili la gvid-organoj de l' de Moskvo sendependa sekcio k ankaŭ de la ortodoksa kompartia sekcio, kun motivigo, ke ili insultis la registaron okaze de l' lastdataj interbataloj en la distrikto de Aadalen. *Rol.*

La diktatoreco en Egiptio

La ĉefministro de l' reĝo Fuad, la diktatoro Sidki, forpelinte la malnovan naciistan parlamenton, en kiu la Vafd-partio reprezentis 95%, nuligis ĉiujn publikajn liberojn k kreis tre malsimplan elekt-sistemon, tiel ke la elektoj, kiuj komenciĝis la 15-an de majo, daŭros ĝis junio. Stariĝis kontraŭ li granda opozicio el liberaluloj iam kunligitaj kun li, k granda parto de l' malriĉaj kamparanoj k kun ili la urbaj laboristoj fortigis tiun opozicion, ribelante kontraŭ la diktatoron. El tio rezultis la sangaj kolizioj de Beni Suef k Bulak. *Md.*

Transportlaborista striko en Katalunio

La striko de l' transportlaboristoj k fiŝkaptistoj en kataluniaj havenoj malkovris la amplekson de l' konflikto reganta inter la diferencaj sindikatoj (*Generala Unuiĝo de Laboristoj* k *Nacia Konfederacio de Laboro*). 8000 personoj partoprenis en granda transportlaborista kunveno aranĝita de l' unueca revoluciema sindikato transportista. Ĉiuj oratoroj, inter ili reprezentantoj de aliaj sindikatoj, kiuj helpis al siaj K-doj, atakis forte la Ĝeneralan Unuiĝon de Laboristoj k la laborministron Kabalero. Ili deklaris sin por la momento kontraŭ ĝenerala striko, ĉar tia malutilus al la interesoj de Katalunio k favorus la projektojn de l' Ĝenerala Unuiĝo (kiu deziras etendiĝi en tiu de ĝi ĝis nun ne trapenetrita regiono). Ili diris, ke ili posedas rimedojn por triumfi sen bezoni la ĝeneralan strikon. Ambaŭ sindikataj unuiĝo deziras havi la gvidadon en la striko (kies sorto en nuna momento — 29. majo — ankoraŭ ne estas decidita). *N. N. P.*

Pri la problemo de l' Paco

Leginte en "S-ulo" la diversajn respondojn k atakojn al mia supratitola artikoleto en n-o 340 mi volus ankoraŭ pli klarigi miajn pensojn k ideojn. Oni multe skribis k sentas sin ofendita. Mi tre miras pri tio. Mi nur demandis, ĉu efektive en Sovetio la eduko de la infanoj estas tia, kiel mi legis en nomita sovetia revuo. Se estas tiel, mi bedaŭras k ankoraŭfoje mi ripetas, eĉ post la legado de l' diversaj respondoj: Ĝi ne estas bona eduko! Ĝi ne taŭgas!! Ĉu mi havas rajton aŭ ne, ĉu mi estas patrino aŭ ne, — mi asertas, ke tiel longe kiel ekzistas soldatoj, armiloj ktp., ĉu ruĝaj aŭ ne ruĝaj, tiel longe milito daŭros!

Unu K-do parolas pri "geometrio de l' vivo". Pardonu al mi, K-do, mia artikolo estis tre simpla. Mi estas laboristino k ne ŝatas la pezajn malsimplajn vortojn. La afero ne bezonas multajn klarigojn. Ĝi estas tre facila enigmo. Oni povas solvi ĝin tre bone. Kiuj faras ĝis nun ĉiujn militilojn, kuglojn, pafilojn ktp.? La laboristoj! La solvo jen estas. Laboristoj, ne plu faru ilin! Sekve, milito forestos!

Dua K-do konsilas veni al Sovetio. Kara K-do, mi estas tre malriĉa k loĝas tre malproksime, en Amsterdamo. Sed kredu al mi, se mi povus, mi certe venus, ĉar mi tre volonte vidus la progresojn de Sovetio. Ŝajnas tamen, ke vi pensas, ke mi estas kontraŭ Sovetio? Kial? Miaj demandoj nur rilatis la infanojn!

Tria K-do asertas, ke ekzistas efektive diferenco inter milito k milito. Mi diras: "Homo, kiu mortigas, ĉu devigite aŭ ne, ne plu estas homo. Ĝi estas malpli ol *besto,* kiu perdis la cerbon." Eble nun vi pensas, ke mi lasas min bati sur la dekstran vangon k poste prezentos la maldekstran. Ne eraru, Gek-doj! Sed *neniam* k *neniam* mi armos min per mortigiloj.

Kvara K-do demandas, ĉu malgraŭ

Ĝenevo, Lokarno ktp. ni ne iras al milito. Mi certe ne neos tion, sed ne rigardu al aliaj personoj. Rigardu vin mem! Se ĉiu por si mem agus laŭ propra iniciativo, la militoj jam delonge estus malaperintaj k la militilojn oni konservus en muzeoj.

La lasta K-do estas iomete tuŝita. Mi bedaŭras. Ĉu mi havas infanan iluzion, ĉar mi petis kelkajn informojn? Mia alvoko "estas voko en dezerto". Ne *gravas*, K-do! Ĉu ne la voko de d-ro Zamenhof estis tia sama? Ĉiu historia evoluo bezonas pionirojn; k mi eĉ ne jam estas unu el ili. Kara K-do, mi ankoraŭ ne havas infanojn; ĉu pro tio mi ne rajtas kritiki la edukmanieron de Soveta Ŝtato? Vi timas ŝtelrompojn, k sekve vi ŝlosas la dompordon. Bone! ankaŭ en Amsterdamo oni faras tion. Sed ĝi ne tuŝas miajn demandojn. Vi forte eraras pensante, ke mi apartenas al iu ajn partio. Mi ne estas partianino. Mi estas libera homo. Ne plaĉas al mi submeti min al ia ajn dogmo aŭ diktatoreco. Kvankam eble mi havas infanan iluzion, mi tre bone scias, kia estis la teniĝo de l' socialdemokratoj dum la milito 1914 ĝis 1918-a.

Ĉu mi ne havas la rajton diri, ke milito restas milito, sub kia ajn formo? Se mi ne havas ĝin, mi tamen prenos ĝin. Mi kuraĝas kriegi, ke patrino, kiu instigas siajn infanojn al milito, ne estas patrino! Je dioj mi ne kredas, sed mi kredas je la devizo: "Kion vi ne volas ke oni faru al vi, ankaŭ ne faru ĝin al aliu!"

K-dino 15 408.

ĈU LA GEK-DOJ ŜATAS MALDECAĴOJN?

Ĉu mi estas unuopa en mia malŝato al kelkaj artikoloj el "S-ulo", aŭ ĉu aliaj legantoj ankaŭ sentas naŭzon pri la maldecaĵoj kelkfoje publikigitaj?

Antaŭe (n-o 176) ni devis legi pri la malpuraj kutimoj de iu afrika indiĝenaro. Sufiĉus, kredeble. Sed ne; poste (n-o 262) iu K-dino rakontis pri sia unua nasko k sekva zorgo al la infaneto; ĉio estis antaŭmetata, ĝis sciigo pri la plej naŭza funkcio de l' korpo. Civilizitaj homoj ja havas necesejojn, *kun ŝlosiloj*, do en nia literaturo ni ankaŭ ŝlosu la pordon k tiel evitigu al aliaj legadon pri malpuraj, seninteresaj detaloj, kiuj povas mokigi nian ĵurnalon k kredeble hontigi la malfeliĉan infanon, se ĝi estonte legos la koncernan rubrikon. Eĉ ni rimarku tiun vorton: "necesejo". Tiel nominte la ejon, ni kvazaŭ dece kaŝas la veran signifon k tiu deco estas nur parto el la konsento inter civilizitaj personoj, ne trudi al aliaj iajn neeviteblajn funkciojn de nia korpo.

Kuraĝigite per ĉi tiuj k aliaj priskriboj, elpaŝas pederastiulo, kun peto, ke ni simpatiu al li. Egalrajte iu "sadisto" povus ankaŭ pledi por ricevi nian kompaton. Aŭ "elmontremulo". Sed eble la plej vomigan skribaĵon oni trovas en la n-o 346; ĝi ja kreas en la menso inkubon kontraŭ la monstra abomenaĵo prisciigita!

Ĉio ĉi estas nenecesa en nia organo. Eble oni devus scii pri la teruraj spertoj de kuraĝegaj Gek-doj en la malliberejaj inferoj, kvankam oni povas nur furioze priplori sian senpovecon helpe kontraŭstari. Sed babilado pri perverso ne havas pli da rilato al la klasbatalo ol havas brunaj aŭ bluaj okuloj k la leĝoj, kiuj celas *protekti eblajn viktimojn* de la seks-nenormaluloj, estas ĝuste el tiaj leĝoj ne speciale "burĝaj"; eĉ oni povas rimarki, ke burĝoj estas ofte trafitaj de ili (ekz. estis la fama proceso kontraŭ Oskaro Uajld (Oscar Wilde). Mi kredas, ke la konstanta, senkaŝa aludo al tiaj fi-flankoj de l' homa vivado povas malbone efiki, alkutimigi al abomenaĵoj, ĝis tiuj ŝajnas preskaŭ normalaj. Ilia taŭga loko, laŭ mi, estas en patologiaj verkoj, malĉastaj libroj k (en okazoj, kiel tiu de la kompatindaj rusaj K-doj, kiuj devas civilizi sovaĝulojn) en oficialaj raportoj.

Do, se la plimulto el la legantoj de "S-ulo" samopinias, mi sugestas, ke oni ne plu publikigu maldecaĵojn k ke la malplimulto aĉetu la Sanktan Biblion k aliajn malĉastajn verkojn. Se, kontraŭe, mi estas inter malplimulto, mi volonte cedos k bedaŭre rezignos. Mi eĉ tiam proponos, ke la koncernaj artikoloj estu ilustritaj, ĉar se verkindaj, kial ne ankaŭ ilustrindaj? *(509)*

NI SAT-ANOJ ESTU RACIAJ!

En "S-ulo" n-o 346 K-do Gerthofer priskribis en "Eksterordinara tago" tre interesan laboristan vivo-tagon. Vere mi neniam vizitis ferfandejon kun fandfornegoj, kvankam en mia regiono troviĝas similaj fabrikoj, kiuj laŭ mia scio ĉefe estas elektre funkciigataj. Pro tio ili verŝajne tre diferencas de la fajre hejtata ferfandejo en Dimlaĥ.

Mi trovis lian priskribon treege interesa; necesas ja, ke "S-ulo" konigu la martiran vivon de laboristoj en tuta mondo, por kuraĝigi ilin k ribeligi. Sed kio mirigas min, estas la komparo de K-do G. Li diras (1-a kolono, 26-a linio): *'Enrigardante la fornon mi havis terure belegan vidaĵon. Kvazaŭ infero . . .'* Kaj en 2-a kolono, linio 29: *"La eliĝanta fajra fluidaĵo disvastigas vere inferan varmegon."* Ĉu K-do Gerthofer jam vizitis inferon? Tiuj komparoj laŭ mi estas malraciaj k evitindaj en "S-ulo". Mi ne timas aserti, ke K-do G., nek cetere iu alia, neniam vidis nek vidos inferon, tial ke ĝi ne ekzistas. Nepre ni evitu fantaziaĵojn en niaj priskriboj k estu ni raciaj.

Coll (7998).

Mia vidpunkto pri Hispanio

Ĉi sube ni presigas en resumita k tre mildigita formo la rimarkojn de K-doj 17 118 k 14 884 pri la demando k speciale pri la konstatoj de K-do F. Martin aperintaj sub sama titolo en n-o 346. — *Red.*

Neniu klarigis sufiĉe pri la karaktero de l' "Comites paritarios" (Komitatoj el egalrajtigitoj) kreitaj de Primo de Rivera k la socialista estraro. Ilia celo estis servi al la burĝaro en malsukcesigo de ĉiu laborkonflikto. Dum pasintjara konflikto de la laboristoj de l' fomento (? *Red.*) la "Comites paritarios" batalis kontraŭ la strikantoj, helpitaj de Martinez Anido k lia policanaro. K-do Martin prisilentas tiun aferon. Li ankaŭ ne povas nei, ke la estraro de l' socialista partio kunlaboris kun Primo de Rivera. La nuna socialista laborministro subtenas la "Comites par." por malebligi disvolviĝon de l' revoluciema Nacia Konfederacio de Laboro (N.K.L), al kiu aliĝis post ĝia rekonsistiĝo multaj anoj de l' U.G.T. (Ĝenerala Unuiĝo de Laboristoj). La U.G.T. preskaŭ ĉiam estis helpata de l' diversaj registaroj, dum ankoraŭ antaŭ kelkaj tagoj la nuna registaro fermis NKL-sindikatojn en Kadiz k enkarcerigis multajn sindikatanojn. *P. Tegero (17 118), Sabadell*

Laŭ la artikolo de F. Martin la legantoj devas konkludi, ke la hispana diktatoreco estis paradizo. Por ĝustigi, mi demandas, kiam la sindikatistoj faris kongreson kun likvida decido en Valencia? ĉu la socialistoj ne kunlaboris kun la diktatoroj (ekzemple la ĉefgvidantoj L. Kabalero, Saborit k. a., akceptante postenojn)? Ne! la U.G.T. faris neniun strikon; estis la laboristoj-U.G.T.-anoj, kiuj strikis sen ordono de l' komitatoj, ĉar ili estis lacaj atendi iun plibonigon de la "Comites paritarios". Kiam la 11-an de majo ĉi-jare ordonis ĝeneralstrikon la N.K.L., sekve de l' monarkistaj provokoj, la U.G.T. disdonigis manifeston kontraŭ la N.K.L., alvokante ne ĉesigi la laboron por ne bari la "ordon". En provinco Andaluzio la tuta grundo apartenas al nur kelkaj aristokratoj; sed la laborministro Kabalero ne deziras la disdonadon de l' grundo al la kamparanoj (pretekste ne voli krei novajn mastrojn); li diras: "Ni nun dekretos la kolektivan farmon; tiu metodo multe sukcesas en Rumanio k Italio."

Roig (14 884).



Redakcia adreso: A. SCHWARZ, Lerchenstr. 14
Neckarsulm (Germanio).

ONANADO

99 el 100 homoj onanas aŭ onanadas laŭ la aserto de fama germania sekspsikologo. En la jaroj de seksmaturiĝo la gejunuloj iel estas atentigataj pri onano k ĝin praktikadas.

La onano estas ĉiam prezentata de la hipokrita burĝa socio, kiu volas ekstermi ĉi tiun kutimon, per troigitaj neveraj asertoj pridanĝeraj. La burĝoj evitas vereme pritrakti la sociproblemon k minacas al senhelpaj gejunuloj ĉiel katenitaj per monstraj profetajoj pri ruiniĝo korpa, same kiel la eklezio pri ruiniĝo "anima"!

Kial tamen la burĝaro fibatalas kontraŭ onanuloj? Burĝismo k kapitalismo estas sistemoj individuismaj, liberalismaj. Ili estas nesociemaj. Onano estas faro individuisma. Ĝi elmontras plej efike la danĝeron de nesociemo, kiu kondukas al ruiniĝo k kadukiĝo de la socio mem. La kapitalisma socio havas iagradan intereson pri la prospero de la laborbrakoj, nome laŭ bezono de la profitinteresoj, ĝi tial konsideras individuisme la problemon k ne socialisme.

Eĉ la plej kruelaj malkuraĝigoj ne nuligos onanon. Ankaŭ nura konsilado al gejunuloj ĝin ne forigos. *Onano* **ne***estos nur en socio, kiu ebligos al la geanoj vivi atentante naturajn postulojn.* En tia socio forestos la psikon depremanta timo pri eventualaj sekvoj de koita (sekskuniĝa) ĉirkaŭpreno, ĉar la higiena tekniko liveros rimedojn taŭgajn por antaŭgardo. Tiu socio ne brulmarkos patrinon nesîrmatan de bonmor-kodo en nuna socio; male, ĝi ĝoje salutos la naskon de kunsociano, kiu produktante pliriĉigos la socion. Beletraj predikoj estas senefikaj. Ni estas produktoj de la kapitalisma sistemo. Ĝi devas cedi al socialismo. Plirapidigi tiun ĉi procezon estas nia tasko. Nian forton ni devas koncentrigi al renverso de la kapitalregado. Individue ni ne povas venki onanadon en socio, ĉe kies branĉo tiu fifloro tiom disvolviĝas. Gek-doj, kunrotiĝu! Dum decidbatala fazo ni ne hontu pri konfeso k analizo de *tio, kio estas.* Kiel geuloj celantaj al komunismo ni interhelpu k plenstreĉu nian forton al detruo de l' nuna sociordo, per venko super kiu estos forigitaj la kondiĉoj de onanado.

Ankoraŭ vorton pri ĝia fiziologia danĝero. Laŭ esploroj faritaj de sekspsikologoj onanado ne estas detrua al la korpa strukturo. Sendube ĝi malboninfluas al kuniĝemo kun aliseksulo, kion rebonigi oni ne ĉiam sukcesas. Multe pli danĝera estas la nescio k tialaj konsciencriproĉoj. Memhipnoto pri malplivaloreco pelas onanulon al kaŝaj lokoj, kie lin venkas la kutimo k melankolio.

Kiel jam indikite, neeblas en kapitalisma socio "helpi al tiaj Gek-doj (ni)". Kion ni faru? Ni sincere parolu pri la problemo, interhelpu, instigu al klasbatala agado. Tiel ni ekiros la vojon al venko, kiu estos certa nur en komunismo. Psalmojn pri "seksa puro" de superhomoj, moraluloj k pastroj ni malakceptas.

A. S. (10 580).

KIO ESTAS JUNULARO?

Tiel demandas K-do Moravec. Laŭ mia opinio, junularo konsistas el fiziologie junaj personoj. La tuta oficiala laboro estu farata de kapablaj gejunuloj. Se estus permesate al maljunuloj kunagi, oni devas zorgi, ke ĉi tiuj ne superregu, k se ili sin montrus ne kapablaj akcepti la novajn ideojn de pli juna generacio, ili estu eksigataj.

Tro ofte oni aŭdas, ke la junaj estas gvidataj de la maljunaj, ĉar ĉi lastaj estas pli spertaj. Mi rifuzas konsenti tion. La spertoj de maljuna generacio ne taŭgas por malhelpi la malfacilaĵojn antaŭ juna generacio. Vivo ĉiam ŝanĝiĝas. Mi nomas tiujn junecaj, kiuj povas sukcesplene kunlabori inter gejunuloj. Decidi, ĉu estu aĝlimo, estas malfacila tasko, ĉar se oni fiksas aĝlimon, oni forbaras tiajn Gek-dojn, kiuj povus k deziras helpi la movadon. Samtempe, se vi akceptas tiujn, vi devas ankaŭ akcepti tiajn, kiuj eble estas kore junaj, laŭ sia propra opinio, sed ankoraŭ konservas malnovajn ideojn.

En la nuntempaj vivkondiĉoj la plej multaj gelaboristoj, speciale virinoj, tro rapide maljuniĝas, ĉefe pro loĝado en domaĉetoj, malriĉo k ĝiaj zorgoj, malbona nutraĵo k malsano. Mi ofte rimarkas la diferencon inter tiuj, kiuj laboras en freŝa aero k tiuj, kiuj laboras en fabrikoj. La unuaj aspektas multe pli sanaj k junaj ol la aliaj k vivas pli longe.

Estonte, kiam plane vivos la homaro, la gehomoj estos ankoraŭ junaj havante 40 aŭ 50 jarojn. Dume ni kiel progresemaj gejunuloj povas —, ne, ni *devas* zorgi niajn korpojn k instrui al aliaj fari la samon, por ke la venonta generacio estu pli forta, pli kuraĝa k vivu pli longe ol ni.

Se la socialista junularo de mia generacio, speciale ni en SAT, pli efike manifestus per ekzemplo veran socialismon[1], la tago ne estus malproksima, kiam la gejunuloj el la tuta mondo havos la ŝancon plene ĝui sian junecon.

K-dino Evo Wilson (16 340).

KUN TIU ĈI NUMERO ESTAS EKSPEDATA "LA LERNANTO"

Kian taskon devas plenumi la Junulara organizo?

Tiu ĉi demando estas nur unucela. Ĉiu klaskonscia laboristo scias, se la gejunuloj ne estas preparataj dum sia juneco, ke malmulte oni jam de ili atendas, kiam ili maljuniĝos. La hodiaŭa junularo bezonas ion por sin teni, aŭ — subiĝos en la koto de la nuna tempo. Ĉie atendas danĝero, en la urbo same kiel en la vilaĝo. Estas la ĉefa tasko de la junulargrupoj klerigi k klerigadi. Ni scias, kiom malmulte donis al ni la popollernejo, k al studantoj oni ankaŭ ne instruas la rektan sociologion. Ni lernis iomete kalkuli, skribi k preĝi, k kion pli? Pri la historio nenion, kio povus utili al ni. Ĉiu nacia lernejo instruis la lernantojn nur pri samnaciaj herooj, k la fremda nacio ĉiam estis insultata, mokata. Post la lasta milito oni povis multon observi, kio malfermis niajn okulojn. Por ni, kiuj estas gvidantoj de niaj rondetoj, estas malfacila laboro, ĉar kelkfoje oni ne bone scias, ĉu ĝi estas la ĝusta vojo, laŭ kiu ni edukas. Singardemaj ni devas esti por ne ion rompi en la mola koro de la gejunuloj. De ni dependas, ĉu ili progresas aŭ sufiĉe fortiĝas por la batalo en estonto. Estas ankaŭ diversmaniera la eduko, kiun ili ricevas ie ajn. Mi povas observi en niaj najbarvilaĝoj ankoraŭ saman burĝemon: Dancado, fikonversacioj, pro kiuj mi ĉiam hontas, ĉar en tio mi vidas la malvenkon. Eĉ ero da vera Socialismo ne lumas inter ili. Mi estas vilaĝano k diras nur

[1] Al mi estas absolute malklare, kiel oni povas manifesti socialismon en kapitalisma lando kiel Anglio. Treege necesas fari programon pri nia tasko k nia laboro. Tiucele mi ja proponis jam dumkongresan fakkunsidon. *A. S.*

"Jes!" mi respondas kolere, aŭdinte tiel malesperan respondon.

Tiuj ĉi junuloj, kiuj perdis la antaŭjuĝon de la "amo al patrio", perdus la vivon, se la maŭroj ekribelus kontraŭ la hispana premado, batalante k mortigante homojn, kiuj deziras liberon. Tamen ne estas ili pretaj morti por forĵeti por ĉiam la kaŭzon, kiu povas sekvigi ilian morton k sekvigas la perdon de la plej elementaj homaj rajtoj.

Mi estas junulo pri ĉio mokeme ridanta, sed en tiu ĉi okazo mi estas serioza. La malalta pensmaniero de miaj kunuloj ŝtelas mian rideton...

"Frenezulo!" krias apud miaj oreloj unu.

"Nu, jes," mi laŭte ridas respondante: "Vi certe pravas: en la nunaj tempoj neniu estas saĝulo. Aŭ oni freneziĝas aŭdante la stultulojn, aŭ oni stultiĝas aŭdante la frenezulojn."

A. Sevilla (11 585) en Maroko.

EL MIA VIVO

Jam antaŭ jaro vi povis legi en "La Lernanto" tagon el mia vivo. Intertempe mi ĉiurilate multe progresis. Nun mi jam bone parolas k komprenas esperanton. Antaŭ nelonge mia patro foje konstatis, ke mi scipovas pli ol 200 vortojn, sed post tiu tempo mi jam lernis novajn. Bone mi scias la nomojn por miaj diversaj korpopartoj; eĉ montriĝis, ke mi scias vorton, kiun ne konis mia onklino Elnjo, malgraŭ ke ŝi estis taksata kiel perfekta esperantistino. Ankaŭ la esperantajn vortojn por miaj ludiloj mi bone scias, same por la mebloj k antaŭ ĉio por la manĝaĵoj (tio estas precipe grava por mi, mi estas tre manĝema). Mi ankaŭ esperantlingve nombras de 1—10.

Sed nun ne eble kompatu min k pensu, ke mi estas tro ŝarĝata per la lernado. Tute ne! Mi kvazaŭ lude lernas la novajn vortojn k encerbigas ilin; estas amuze por mi, ripeti ĉiun aŭditan novan vorton. Ĉefe mi lernas esperanton per mia patro, ĉar li plej ofte esperantlingve interparolas kun mi; mia patrino ja ankaŭ estas esperantistino, sed ofte ne ema al esperanta parolado.

Sed nun miru: Mi jam varbis novan lernanton; estas nia najbaro, kiu interesiĝis pri esperanto, aŭdinte min, k lernis ĉe mia patro. Nun li jam estas fervora adepto. Ankaŭ liaj infanoj k bogefratoj nun jam parte komprenas k parolas nian lingvon.

Eble vi nun imagas, ke mi estas tre serioza infano. Sed tiam vi eraras, mi eĉ estas konata inter niaj konatuloj kiel gaja infano. Tre volonte mi ridas, ŝercas, petolas, saltas, kuras, gimnastikas k ludas. — Mi cetere havas tre bonajn gepatrojn, kiuj penas doni al mi tiom da suno k ĝojo, kiom eblas. Tre ofte ili promenas, ludas k kantas kun mi, pri kio mi tre ĝojas. Ili vivas vegetare k mi ricevas nur bonkvalitan nutrajon laŭeble (miaj gepatroj estas malriĉaj, nun mia patro jam delonge estas senlabora). Ili ankaŭ ne kaŝas siajn korpojn antaŭ mi ĉe lavado k mi verŝajne ĉe maturiĝo ne havos tiajn animajn konfliktojn, kiajn havis la plej multaj nun plenkreskaj homoj, ĉar mi jam nun konas la diferencan aspekton de la seksoj.

Por mi la tempo vespere antaŭ la enlitiĝo estas la plej bela, kiam mi nevestite povas kuri k salti en la ĉambro. Mi tre bedaŭras, ke ne ĉiuj infanoj havas tiom saĝajn gepatrojn kiel mi. Ofte mi vidas sur la stratoj malbone flegatajn infanojn, sed ne ĉiam nur la gepatroj kulpas, ofte kaŭzas tion troo da infanoj k laboro.

Miaj gepatroj ankaŭ volas eduki min al komuneca sent- k agmaniero, kio estas iom malfacila.

Verkis por Fredel Löwe (2 jaroj 7 monatoj) lia onklino (2055).

LA MUSO

Pa(tri)njo estas elirinta. Mia frato Joĉjo faras siajn lerntaskojn. Mi havas bildlibron k rigardas la sovaĝajn bestojn. Estas mallaŭte en la ĉambro. Ekstere blovas la vento k suprenigas la polvon. Jen — kio mordetas k kraketas subite? Jen, ĉe la fenestro ĝi estas. Ne, tie ĉe la forno. Nenie ĝi estas. Ŝŝŝt! — Joĉjo k mi — ni rigardas nin. Tio estas muso, diris Joĉjo tre mallaŭte. Li faras grandajn okulojn. Ni atendas k aŭskultas. — Ŝŝŝt! Ne ridu!

Nun estas ankoraŭ pli mallaŭte en la ĉambro. — Kie? Kie estas la muso? Sur la kurteno ĉe la fenestro ĝi estas! — Tie.

De la kurteno saltas iom malsupren, malgranda, malhelgriza gumpilko. Ne, la malgranda gumpilko ja havas vosteton k pintan buŝeton. Estas ĝi!... — Estas ĝi — la muso. — Sidu silente! Vidu, kion ĝi faras, diras Joĉjo. Mi sidas tute trankvile. Kiel gumpilko ĝi ruliĝas sur la planko, ĝiaj kruroj ne estas videblaj. Ĝi havas malsaton! tial ĝi ankaŭ kuras tiel malrapide. — Ĉu ni volas doni al ĝi buterumitan bulkon? — Jes! Rapide! Pecon de la vesperpano! Nun mi antaŭĵetas al ĝi pecon da pano! — Ĝi manĝas. Joĉjo! Ĝi manĝas. Vere, tie sidis la malsata museto k havis la panon inter la antaŭkruroj. Kiel manoj estis la piedoj, tute ruĝetaj k sen haroj. Mi ankoraŭ volas alporti pecon da pano. — Atentu, muso! Subite — kie estas la muso? For ĝi estas! Tute for! Nenie videbla, tute formalaperinta en la plankon. Ni serĉis ĝin ĉie. Nun venis hejmen la patrino.

Ho! patrino, la muso estis ĉi tie! La patrino staris, proksime de la pordo, vestita per ĉapelo k pluvombrelo. La muso? Mi ne ŝatas musojn, ŝi diris. — Ho, patrino, ĝi estis

ĉarma —, mi kriis. — Ni manĝigis ĝin. — Manĝigis? Kiu manĝigis tiajn malutilajn bestojn, — la patrino diris. — Ne, ĝi ne estas malutila, diris Joĉjo. — Ĝi havas malgrandajn, nigrajn, brilantajn perlojn anstataŭ okuloj k ĝi ankaŭ manĝas buterpanon. — Jes, tion mi kredas, diris la patrino k ridis.

Fr. Kol.

PRO LA AFERO

Versaĵo eltirita el "Nia Spegulo", murgazeto de l' Kantonaj esp.-lernantoj (Ĉinio).

Mi promenas pro l' afero . . .
Estas lundo. Jen l' afero.
Esperanta kurso estas
Kaj ĉeesti ĝin mi devas.

Sesa horo. Al l' afero!
Mi foriras, pro l' afero.
Esperanto ja tre gravas,
Kaj lernadi ĝin mi devas.

Dum promeno pro l' afero
Min perfidis la afero.
Malrapidi mi ja devas,
Tempon perdi ankaŭ nepras.

Sepa horo. Jen afero . . .
Kaj la kurso? Ĉi afero!
Ĝin ĉeesti mi ja devas.
S e n p r o k r a s t e mi ekkuras . . .

Al kursejo, finafero,
Impetege, pro l' afero,
Finsukcese mi alvenas . . .
Kial ĉiuj min rigardas?

R e s p o n d o : Ĉar vi malfruas . . .

LINGVAJ NOTOJ

K-do 16 974 demandas: Kiel oni povus distingi, kiu estas la puŝito aŭ la puŝinto en sekvantaj frazoj: "Mi vidis viron tiranta ĉevalon." "Ĉevalon viron puŝantan mi vidis"?

Respondo: Se frazoj estas neklaraj (kvankam gramatike korektaj) k allasas dubon en la kompreno de la senco, kiel ĉi-supraj, oni devas prezenti ilin aliel; oni konstruu ilin prefere tiel: "Mi vidis viron, kiu tiris ĉevalon" k "Ĉevalon, kiu puŝis viron, mi vidis." Tiam la senco tuj estas klara.

Sed eĉ allasante supran participan konstruon, ni havas indikon por trovi la interdependecon de l' vortoj, ĉar laŭ simpla logiko oni metas la dependan frazon (participe formitan) *post* la substantivo, de kiu ĝi dependas k sekve oni konkludas tute nature, ke a) en la unua ekzemplo "tiranta(n) ĉevalon" dependas de viro k b) en la dua ekzemplo "viron puŝantan" dependas de ĉevalo. Tamen oni evitu laŭeble la amasigon de akuzativoj k prefere apliku en tiaj kazoj la supre cititan klaran formon kun relativpronomo.

L. L.

La reveno al la tendaro

(Laŭ Bobinska: *Pioniroj)*

— Kion do signifas (volas diri) tiuj ĉi noktaj promenoj, kriis al ili Osip, post kiam la barketo estis bordfiksita[1].

— Bela promeno! grumblis Juk, esti malsatanta dum unu tuta tago!

— Sed ni ne povis foriri.

— Kiel? Vi tamen ne falis de la ĉielo!

Vanka devis rakonti la tutan aventuron kun Amiutka, li ruĝiĝis, la malfeliĉulo, ĉe la eklumo de l' (for)mortantaj[2] ŝtiparoj: la junuloj krevis pro rido[3].

— Kia bubino, kia elturniĝemino[4], vere! ridis Osip, ŝi sukcese mistifikis vin[5]!

— Ĉu oni scias en la tendaro, ke ni estas ĉi tie? — Vanka volis ŝanĝi la temon.

— Oni scias nenion, ĉar aliel[6] oni estus veninta por vin serĉi.

— Kiel vi aliaj divenis ĝin?

— Ni estis fiŝkaptantaj sur la alia bordo, kiam la du fajroj altiris nian atenton. Mi diris al Mikaelo: certe estas iu, kiu petas helpon, aliel kial bruligi du ŝtiparojn anstataŭ unu?

Ha! vi vidas bone, mi ĝin ĝuste pensis, triumfis Vanka, sed, sen vi, ni estus devigataj paciencigi[7] ĉi tie, mi ne scias ĝis kiam.

— Vi vidas, vi savis nian fojnon k nuntempe estas nia vico, unu servon por alia[8]. Pretigu vin, geknaboj, aliel estos tro malfrue.

— Efektive, ĉiuj dormos en la tendaro.

Unu, du, tri — oni faldis la tendon. Juk prenis sub sian respondecon la sakon kun la resto de l' provizaĵoj. Oni ĵetis sablon k teron sur la mortantan fajron.

Malgraŭ ĉio, oni ne fartis malbone ĉi tie, diris Katka, ĵetante lastan rigardon al la insulo.

— Ni tie lernis kelkajn aferojn, diris Vanka.

Oni dormis jam en la tendaro, kiam la barko albordiĝis kun la malaperintaj kamaradoj.

La ĉenero[9] de l' "Konstruantoj" havis deĵoron en tiu ĉi nokto k Roza rimarkis la barkon antaŭ la aliaj. Ŝi igis sin levi la gvidantojn k kuris sub la tendon[10] de l' knabinoj por anonci la novaĵon: "La niaj alvenis." La knabinoj vekis la knabojn. Kaj, kiam la vojaĝintoj (al)proksimiĝis al la tendo(n) de l' gvidantoj, grupo el dormemuloj duone vestitaj ĉirkaŭis ilin k atakis ilin[11] per demandoj k ekkrioj.

---

[1] Aŭ: ŝnurfiksita (ĉe la bordo). [2] Ankaŭ: estingiĝantaj. [3] Aŭ: eksplodis (skuiĝis) pro rido (ridado). [4] La pli preciza formo estus: elturniĝemulino; sed, laŭ la "principo de l' sufiĉo k neceso" ĉe la esp. vortfarado, la sufikso "in" estas *sufiĉa*, ĉar per ĝi jam estas karakterizata *persono*. Sekve oni tiukaze povas elimini "ul" sen domaĝo por la senco. [5] Aŭ: ŝi superruzis vin. [6] Ankaŭ: sen tio. [7] Aŭ: elten(ad)i pacience. [8] Pli komplete esprimite: Unu servo valoras (la) alian. [9] Temas pri subdivido de l' infanoj-pioniroj en malgrandajn labor-grupojn, nomataj "ĉen-

eroj“ k havantaj sian apartan nomon. [10] Atentu! Akuzativa formo, ĉar ĝi montras translokiĝon (direkton). Oni demandas sin: “Kien kuris Roza?“ k respondas same per *akuzativa* formo sekvanta la prepozicion (ordinare uzatan kun sekvanta nominativo). [11] Pli reliefe esprimite: ...k ĵetis sin sur ilin...

ANEKDOTOJ

La plej bona lingvo

(Vera historieto)

Sepjara holanda knabo Diĉjo lernas en la lernejo pri la geografio.

La instruistino klarigas pri la multnombro da diversaj landoj k diras, ke oni en ĉiu lando parolas alian lingvon, ke la homoj el unu lando ne povas kompreni la homojn el la alia lando.

Diĉjo rimarkigas, ke en Holando oni parolas plej bone, ĉar tie oni povas kompreni unu la alian. *(13 606)*

La helpo de dio

Tri kreduloj, kiuj estis turmentitaj de ĉagreno k zorgo, el profundo, el tuta koro ili turnis sin al dio! Ili petis dion, ke li helpu en ilia mizero.

— Kara dio! diris la unua, — mia belega juna edzino, kiun mi ege amis, forlasis min por vivi kun iu alia!

Post mallonga tempo li ricevis novan elegantan belulinon, senditan de dio.

La dua lamentis: — Mi estas faŝisto, mi disbatis la ostojn al diversaj politikaj kontraŭuloj k nun mi devas iri en la malliberejon!

Ankaŭ en ĉi tiu rilato la “kara dio“ baldaŭ helpis. Li postulis revizon, por ke la krudulo tute estu liberigita de iu milda juĝisto.

La tria, malriĉa viro, ĝemis k ploris: — Mi estas senlabora, “kara dio“, jam multajn monatojn malsatis mia familio k ĝis nun estis vana mia penado por trovi laboron!

En ĉi tiu afero la “kara dio“ ne povis helpi. Li sidigis sin apud la kompatindulo k kunploris. *M. Schumann (10 716).*

KIEL MI FARIĜIS ESPERANTISTINO

Kiam mi alvenis en nian klubon, min ekinteresis parolado de K-do Bespalov. Li diris, ke esperanton devas scii ĉiuj, tial ke per esperanto ni povas havi korespondadon kun aliaj landoj k ekkoni la vivon de l' laborista klaso en la tuta mondo. Post la parolado de K-do Bespalov mi komencis studi la esperantan lingvon. Post la kvina leciono mi jam povis korespondi kun K-doj el aliaj landoj. La unua letero, kiun mi ricevis de germana K-do, donis al mi ankoraŭ pli grandan deziron studi nian esperantan lingvon. Kaj mia devizo nun estas: Proletoj de ĉiuj landoj unuiĝu per esperanto!

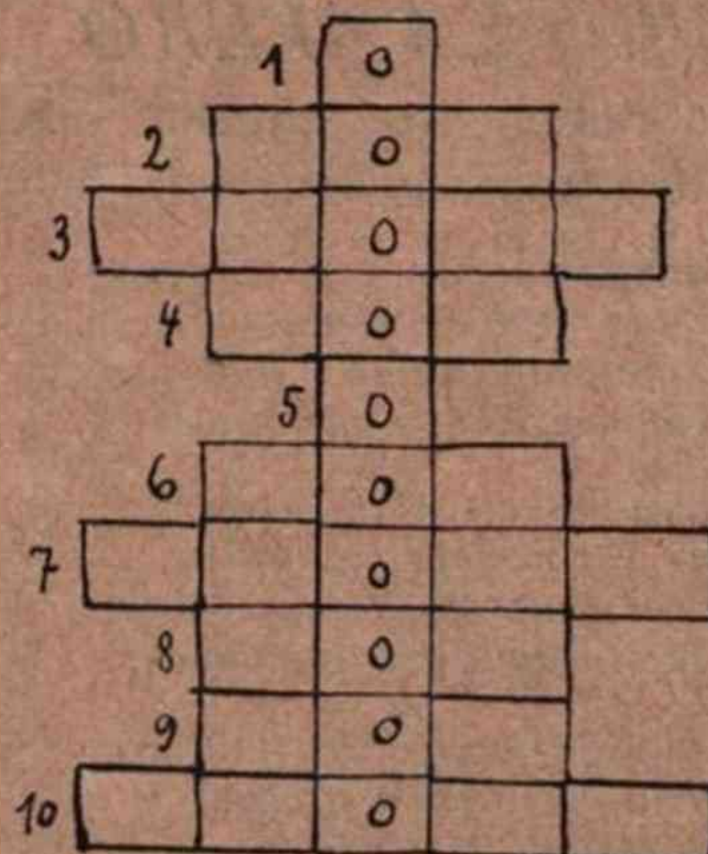
Zinaido Bitoĉkina (Krasnodar, Sovetio).

POR NIA DISTRO

Solvoj el la antaŭa n-o:

La vortoj: 1. Vizio. 2. Ezoko. 3. Realo. 4. Dueto. 5. Anaso. 6. Salto. 7. Tramo. 8. Etato. 9. Lakto. 10. Orelo. La rezulto: VERDA STELO.

Liter-enigmo



Enmetu laŭvice en la kvadratoj jenajn vortojn (literojn, silabojn) kun signifo de: 1. konsonanto, 2. prepozicio, 3. nutri per la buŝo, 4. numeralo, 5. vokalo, 6. kvalito, 7. vegetaĵo, 8. adverbo, 9. persono kun ia karakterizo, 10. Pastra ornamo.

Legante de supre malsupren la literojn en la per radetoj signitaj kvadratoj, oni ricevas nomon de unu el la plej gravaj organoj de SAT.

Ŝercdemandoj

Kial la koko kantas kun fermitaj okuloj?

Ĉar ĝi scias sian kanton parkere.

Kial, se doktoro malsaniĝis, li alvokas alian doktoron?

Ĉar li ne volas esti mem mortiganto.

(7020)

Humoro



— Kun tiu ĉi surtuto, sinjoro, vi ne plu rimarkos la pluvon.

— Jes... sed kiel mi rimarkos, ĉu ĝi ĉesis?

(Eldonkvanto 10 000 ekz.)
6-a JARO. N-o 6 MONATA ALDONO AL SENNACIULO 11. VI. 1931

La Lernanto

REDAKTEJO: 14, av. de Corbéra, Paris XII-e ★ ADMINISTREJO: Kolmstrato 1, Leipzig O 27

INTER SOLDATOJ

Ni ofte forgesas la pasintaĵojn, pri kiuj memori signifas por ni grandajn lecionojn; sed la aferojn okazontajn ni malatentas ĉiam. Pro tio, ke mi forgesis, ke mia 21-jara naskiĝa dato soldatigos min, mi suferas la "ĉarmojn" de la kazerna vivo en la afrikaj teritorioj hispanaj. Mi bone estus povinta rifuĝi eksterlanden, ĉar ĉiuloke estas aero por junaj pulmoj. Sed por prepari tian entreprenon, estas necese havi pli bonan antaŭvidon ol la nepensema aŭtoro de tiuj ĉi linioj...

Nu, jen mi troviĝas kun aliaj samsortaj junuloj apud nord-afrikaj montoj. Kunportante pafilon, ni marŝas kvarope en la vicoj, bone gardataj de la serĝentoj fanfarone rajdantaj. Ni devas atingi montan supron k tie ni lernos pafi, ĉar per tiaj praktikoj ni fariĝos spertaj soldatoj; ni povos mortigi pli da malamikoj per malpli da pafoj, se ni estos kutimigitaj.



Fidela ĝis la morto...

Matene, antaŭ la tagiĝo, ni trinkis strangan malpuraĵon, kiu, malmodeste, permesas al si esti nomata kafo. Pro tio laciĝo aperas sur niaj vizaĝoj; tamen ĉi tiu sentiĝas plej multe ĉe niaj kruroj, kiuj ne kutimas al tiel longaj "promenadoj".

Pri tiu ĉi laciĝo k ĝia ĉefa kaŭzo ekestas interesa konversacio, kiu forpelas kiel energia blovo la sencelajn vortojn antaŭe inter ni ŝanĝitajn.

Unu parolas, dum ni suprengrimpas: "Kia krimo, ke mi lernu pafi en tiuj ĉi kondiĉoj! Kiam mi estis persono (soldato, kiu ne estas tro malmodesta, ne kredas sin esti homo, sed peceto de l' nenio), mi ŝatis pafi dum la dimanĉaj matenoj ĉe la malgravaj ĉasadoj aranĝitaj de miaj amikoj k de mi, sed tie ĉi — mi malamas la pafilon, miajn vestaĵojn k ĉion apartenantan al kazerno..."

Alia pli trafe ekkrias: "Kio pleje malplaĉas al mi en tiu ĉi vivaĉo, pli ol malbona manĝo, pli ol troa marŝado, tio estas perdi la rajton vivi propravole. Kial devigi min...?"

Al la parolinto malpermesas fini alia, kiu diras: "Kio laŭ mia opinio estas plej terura, tio estas lasi la familion, fianĉinon, geamikojn ktp. senprofite, tute kontraŭe: perdante monon, energion k tempon." Ĉiu parolas siavice iom kontraŭ la soldataj kutimoj k devoj. Dume ni atingas parton de l' monto, kies deklivo ŝajnas ŝtona akvofalo grandega. Momente, ĝin ekvidante, mi pensas, ke se iu falus tie, li sendube mortus. Kaj mi diras laŭtvoĉe, konvinkinte min, ke ĉirkaŭ mi neniu serĝento estas:

"Mi bone aŭdas k komprenas, ke neniu el vi amas la devigan militservon regantan en nia lando. Nu, permesu, ke mi fantaziu. Se al iu el vi oni proponus sin ĵeti en tiun malsupron, el kie vi ne plu suprenirus, certigante, ke neniam plu la deviga militservo ekzistus, kion vi farus?"

Ĥore la respondo estas jena: "Serĉi la morton, por ke la aliaj ĝuu? Ne!... Ĉu vi farus tion?"

TRA ESPERANTIO

EL LA ADMINISTREJO

SAT-matrikulo estas la numero de la listo aŭ sliparo, en kiu estas enskribita ĉiu ano de SAT. En interrilatoj kun la Administrejo k Redaktejo estas nepre necese, ke la membroj *ĉiam citu la SAT-matrikulon.* Per la cito de la matrikulo vi faciligas en la administrejo la prilaboron de viaj mendoj. En multaj n-oj de "S-ulo" ni atentigis niajn membrojn per dikliteraj atentigoj pri ĉi tiu afero, sed laŭ farita sperto ne ĉiuj legis tion.

Ni ricevas ofte demandojn de K-doj, kiuj nun vivas en mizero k ne povas renovigi la membrecon: "Ĉu vi konservas mian malnovan SAT-matrikulon?" La saman zorgon havas ankaŭ granda parto el niaj membroj en Sovetio, kiuj nun ne povas sendi monon al SAT.

Ni respondas al ĉi tiuj demandoj, ke al ĉiu membro de SAT ni konservas la

Ostoj k denove ostoj, armiloj, ŝta
kaskoj, grenadoj, grenadoj k ankora
foje grenadoj k ostoj. Tiu ĉi kuŝis an
koraŭ en sia terkavo, sur gardposten
kien lia taĉmentestro sendis lin. Tiu
tri francaj artilerianoj, inter la ro

sian membrecon por la kuranta jaro, ankaŭ ne havas la rajton uzi sian SAT-matrikulon, ĉar li efektive ne plu estas membro de SAT. En neniu organizo aŭ societo oni trovos tiajn kazojn, kiuj ne maloftas inter la SAT-anaro, ke ekz. iamaj membroj, kiuj dum 1 — 2 — 3 jaroj ne pagis la kotizon, uzas ankoraŭ en korespondado kun SAT-anoj siajn iamajn membro-numerojn. Estas tute klare, ke iu, kiu ne pagis sian kurantan kotizon, ankaŭ ne plu estas membro de la koncerna organizo. Papersoldatoj estas por ni senvaloraj.

Monsendo. — Pri la monsendo ĝenerale ni ne bezonas multon diri, ĉar estas tute kompreneble, ke en landoj, kie ni havas poŝtĉekajn kontojn, oni simple ĝiru al ili la sumojn, ĉar tiu ĉi procedo estas tute simpla k ŝpariga. En aliaj landoj oni prefere sendu la monon per poŝtmandato al la Administracio de SAT. Sed, farante tion, multaj membroj k klientoj forgesas ofte citi la celon de sia pago, sekve en la Adm. oni ne povas prilabori la mendon, ĝis informo venis. Ofte pasas multaj semajnoj k neniu anoncas sin, ĝis fine ni metas la sumon en apartan konton. La plej simpla procedo estas, por eviti ĉi tiujn malagrablaĵojn ambaŭflankajn, ke la monsendanto tuj notu koncize la celon de la pago sur la dorsa flanko de la pagilo k, se tio ne eblas, oni samtempe forsendu simplan PK, indikanta la celon de l' pago.

Klaro k koncizo en viaj korespondaĵoj multe helpas faciligi la laboron en la Adm. Aferojn, kiuj koncernas la Redakcion aŭ la Direkcion, skribu sur aparta papero k ne miksu kun la administraj aferoj, por ne kompliki la prilaboron de via mendo. Tekstojn de anoncoj skribu sur aparta papero, ne en la kuranta teksto de via letero. Ĉiam citu vian kompletan adreson 1. en via letero, 2. sur la fermita koverto. Ni konstatas, ke niaj Gek-doj en Britio neniam faras tion, eble pro kutimo, sed tio estas malĝusta. La adreso de la sendinto ĉiam devas troviĝi sur la koverto. Nenecesas ĉi tie klarigi la kialon.

En la Adm. troviĝas granda kvanto da malnovaj gazetoj, kiujn ni certe ne plu vendos, tamen ni ne plu povas konservi ilin, pro manko de loko. Al K-doj, kiuj pagas almenaŭ la afrankon, ni sendos kvanton da tiaj malnovaj n-oj. Ni opinias, ke eĉ malnovaj n-oj de "S-ulo" havas propagandan celon.

---

la veron, ĉar ne utilus deklari la malon.

Kaj kiu helpas al ni en tiu afero? Nur nia memlernitaĵo. Sed vin atendas ankoraŭ alia laboro venintajn hejmen el la laborejo. Sur kampoj, herbejoj; helpo necesas eĉ en la hejmmastrumo. Tio jam certe sufiĉus por lacigite enlitiĝi, ĉu ne? Ankaŭ la tempo mankas. Kiam ni kunvenas? Eble unu fojon dum semajno; tiukondiĉe oni ne povas instrui ĉiam seriozan temon; ankaŭ kantoj devas soni inter ni.

Jen mi priskribis laŭ mia sperto la aferon. *15 207 (Holeischen).*

Red. aldono. Supozante, ke vi scipovas germ. lingvon, mi rekomendas al vi por tralego libron de Edvin Hoernle: *Grundfragen der prolet. Erziehung.* Bedaŭrinde la esp. literaturo enhavas nenion pri junularo aŭ juneduko ĝis nun.

Malutilantoj por la movado

Mi ne intencas esplori ĉi tie la pravon aŭ malpravon de la opozicia agmaniero; nur permesu al mi, Gek-doj, konstati, ke la interproleta batalo treege malutilas al la tuta laborista esperanta movado. Tendencecan disputaĉon ni renkontas ĉiutage en la politikaj partioj; ĉu necesas ĝin porti en *kulturan* organizon, kia estas SAT? La superpartieco de SAT vere allogis multajn (ne la plej malbonajn) laboristojn, kiuj esperis trovi fratan unuiĝon de samklasanoj. Sed tio ne ŝajnas plaĉi al iaj profesiaj fanatikuloj, tial devis komenciĝi la detruado.

Povas ja esti, ke kelkaj personoj ne konformas kun la gvidado de nia Asocio. Do ili klopodu akiri influon inter la membraro, ili voĉdonigu siajn proponojn dum la kongreso. Eble ili venkos! Sed ili agadu *interne* de la asocio, ili ne prezentu antaŭ la tuta mondo la malbelegan spektaklon de fratbatalo. Aliel ili senkreditigas la laboristan esperantismon! Kiel oni povus ekzemple varbi novajn adeptojn dum *tiaj* cirkonstancoj? Ĉu ni ne devas timi, ke la novuloj naŭzite foriros al la "neŭtrala" movado, por praktike *labori* anstataŭ disputegi?

Tamen, eble la opoziciuloj volas krei propran asocion por sia tendenco. Tiam ili sincere deklaru tion k oni pace disiru. (Nu, el unu forta organizo fariĝos du malfortaj.) Sed sub la devizo "pli da klasbatalo" superŝuti la SAT-funkciulojn per koto, tio ne bone impresas. Oni rigardu "Iston". Ĉu ĝi pli "batalas" kontraŭ la klasmalamiko aŭ kontraŭ SAT? *F. S. (16 462).*

Unua Asocia Tago de Socialista Esperanto-Asocio por la germanlingvaj regionoj

Dum Pentekosto en Frankfurt a. M. okazis la unua Asocia Tago de Socialista Esperanto-Asocio (SEA). Sabate, 23. 5., la loka grupo estis aranĝinta salutvesperon, kiun partoprenis reprezentantoj de la urbo, de Socialdemokrata Partio, kulturkartelo, sindikatoj, liberpensuloj k multaj aliaj socialistaj organizoj.

La raporto de l' asociestro K-do Puff montris, ke la fondo, de SEA estis historia neceso. La evoluo de l' asocio estis kontentiga. Ĝi havas jam 50 grupojn k multajn unuopajn membrojn. Laŭ la kasraporto de K-do Hoffmann montriĝis, ke la kaso estis en bona ordo. Ne estas ŝuldoj. La raporto de la redaktoro K-do Sproeck deklaris, ke la asocio ĝis nun rezignis la kreon de propra gazeto — ĝi estas gasto en la gazeto de la aŭstraj K-doj de ALLE.

LA LERNANTO (Eldonkvanto 10 000 ekz.) MONATA ALDONO AL SENNACIULO 11. VI. 1931

Post interkonsentoj kun la estraro de ALLE ni sendube povos tiel plibonigi la gazeton, ke ĝi estos kontentiga ankaŭ por la K-doj de SEA.

Nur mallonga diskutado okazis pri la raportoj. Ĝi montris, ke la anaro estis kontenta ĝenerale pri la laboro de la estraro.

42 proponoj estis diskutataj. Grandparte estis statutkompletigoj. Grava estis statutŝanĝo, kiu ebligas la korporacian aliĝon de organizoj. Ankaŭ esp-rondoj en aliaj organizoj (sindikatoj, naturamikoj, sportuloj) nun povas aliĝi korporacie. La lokaj grupoj kuniĝas al propagandaj regionoj, kiuj ricevas el la asocia kaso 6% de la kotizoj. Asocia organo restas "La Socialisto", kiu estos pligrandigata k pliperfektigata. Estos verkataj propraj lernlibroj k kantaro. La asociaj grupoj devas aĉeti ĉian materialon de la SEA-librejo. La estraro estas komisiata, interrilati kun la Socialdemokrata Partio, kun la sindikatoj k ceteraj socialistaj organizoj por atingi bonan interkonsenton.

Oni reelektis la ĝisnunajn prezidanton k redaktoron. Propono postulanta la aliĝon al la konvencio de Gotenburgo estis transdonata al la estraro. Ĝi bone observu la evoluon de SAT k post nunjara kongreso decidu, ĉu aliĝo estas taŭga aŭ ne.

Entute estis kunveno tritaga, kiu montris plenan harmonion, volon al komuna serioza laboro.

A. Sproeck, Berlin.

Naturamika renkontiĝo en Vasgoj (Vosges)

Pentekoste, proksimume 800 naturamikoj el diversaj landoj renkontiĝis ĉe Hartmansvilerkopf-monto. Krom elzasaj germanlingvanoj ĉeestis nur kelkaj francoj, precipe el Nansi (Nancy), ĉar naturamika movado nur ekenplantiĝas en Francio. La loko estis bone elektita por internacia renkontiĝo; la mondmilito famigis tiun monteton pro la terura buĉado, kiu tie okazis: 60 mil germanaj k francaj militantoj falis sur ĝi por eterne, k oni povas diri, ke eĉ terpeceto ne estas virga de homa sango.

Dum la manifestacio, 2 Gek-doj el Nansi esp-e salutis la t. n. fremdlandanojn nome de laboristaj k porpacaj organizoj; unu komentis la parolojn de sindikata funkciulo militinta sur Hartmansvilerkopf, kiu dum porpaca kunveno deklaris: "... sed ankaŭ kuraĝigajn horojn mi vivis tie, ĉar mi ĉeestis fratiĝojn inter germ. k francaj soldatoj; bedaŭrinde ni ne parolis saman lingvon, aliel la milito ne estus daŭrinta 4 jarojn."

K-do H. Vagner el Ŝtutgart lerte tradukis la paroladetojn germanen; poste li salutis la Nansianojn esp-e, k al germanlingvanoj anoncis, ke lia paroladeto ne estos tradukata francen, ĉar ĉiuj Nansianoj esp-on komprenas. Tio bone efikis. Fine de la manifestacio rezolucio unuanime estis akceptita: "La Naturamikoj renkontiĝinte sur Hartmansvilerkopf dum pentekosto, vidinte la valoron de esp-o por la interkompreno de ĉiuj homoj, petas la centron naturamikan en Vieno malfermi esp. fakon en oficiala gazeto k rekomendi la lernadon de esp-o al la membroj de l' asocio." La estraro mem sendis la rezolucion.

Nansiano.

ĈE LA NEŬTRALULOJ

Mortis la prezidanto de l' Esperantista Akademio k Lingva Komitato

La 21-an de majo mortis subite, en aĝo de 76 jaroj, profesoro Kar (*Th. Cart*), la longjara prezidanto de l' Esperantista Akademio k Lingva Komitato. Kun li malaperas unu el la plej aŭtoritataj k kompetentaj personoj en la esperantista movado, unu el tiuj, kiuj estas ligitaj kun la historio k la disvolviĝado de esperanto ekde ĝia komenca periodo. Estante profesoro de la liceo Henriko IV k de la Libera Lernejo por politikaj sciencoj, longajn jarojn ankaŭ prezidanto de la *Franca Societo de lingvoscienco*, li povis, kiel unu el la unuaj pioniroj de esperanto en Francio, grave influi per sia aŭtoritato. Jam en jaro 1901 li verkis (kun s-o Panje) lernolibron, en la sekvanta jaro propagandan broŝuron, en 1903 plenan vortaron franc-esperantan kun du aliaj esp-istoj. Li iniciatis k gvidis la esp-an movadon inter blinduloj, iniciatis la eldonon de verkoj laŭ Brajla sistemo por ĉi tiuj. Ekde 1905 li kunredaktis unu el la plej malnovaj esp. gazetoj "Lingvo Internacia" (ĝi estis kreita en 1895 en Svedio), k sola li redaktis tiun monatan revuon de 1907—1920 modele laŭ lingvo k enhavo (sume 252 n-ojn).

Laŭ lingva rilato, li firme k insiste esprimis sin por respektado de la Fundamento, en kiu li vidis la solan garantion gardi la lingvan unuecon. Zamenhof mem apogis la vidpunkton de Kar en la tempo, kiam ekstaris lingvo-reformemuloj en la movado k fine en Parizo malnovaj esp-istoj forlasis esperanton k kreis idon. Kar rekonis la *socian valoron* de esperanto k vidis en tio ĝian superecon super aliaj projektoj de L. I.; li rekomendis konstantan praktikadon, uzadon de la lingvo por tiel ĝin vivigi k venkigi. "Ni fosu nian sulkon!" estis lia devizo. Kaj ni vidis lin fosi, fosadi, senlace k persiste en sia ĝardeno, zorgeme flegi la planton esperanto, al kiu li estis doninta sian vivenergion k sian amon.

*

Japana Esperanto-Asocio fondis "Japanan Esp.-Lernejon", kiun estras la prezidanto de l' fond-asocio. Ĝi konsistas el tri kursoj — komenca, mez- k altgrada. La lernejo lokiĝas en unu el la plej viglaj kvartaloj en Tokio (Kanda), precipe fama kiel "strato de studentoj", k estas facile atingebla de ĉiu urbparto.

*

En Ŝanĥajo fondiĝis nova grupo por japanoj kun 35 anoj. Ĝi okazigas kursojn depost januaro. Nova ĉinlingva propaganda ĵurnalo "Dissemisto" aperis kun la celo propagandi la lingvon en la nordaj provincoj de Ĉinio. Ĝi estas redaktata en Taj-juan (ĉefurbo de provinco Ŝansi) kiel duonmonata suplemento al "Pin-Ĉoŭ"-tagĵurnalo. En Pejpino studentoj de l' "Tsin-Hva" universitato, unu el la plej grandaj en Ĉinio, organizis esp-grupon kun 40 anoj.

MEMORNOTO ◆

Priesper. artik. k notojn enhavis:

Vooruit, Gent, 21. 3., 22. 3., 16. 4., 22. 2., 10. 3., 31. 3.; *Der prol. Atheist*, Leipzig, 1. 6.; *Le Réveil Ouvrier*, Nancy, 20. 5.; *ITF-Bulteno*, Amsterd., majo (rubr).; *Signalen*, Stokh., 21. 5. (ankaŭ pri SAT-kongr.); *L'Etincelle*, Bruselo, 20. 5. (ankaŭ pri "S-ulo"); *Le Jeune Pionnier*, Uccle (Belg.), n-o 2; *The Northern Daily Leader*, Tamworth (Aŭstralio), 2. 4.

Peresper. materialon enpresis:

Der prol. Atheist, Leipzig, 1. 6.

KORESPONDADO ◆

Unu enpreso, simpla trilinia anonceto kostas 0,80 mk. g., ĉiu plia linio 0,50 mk. g. — Grandaj anoncoj kun kadro: po kv. cm. kostas 0,20 mk. g.

ĈEĤOSLOVAKIO

K-do Franz Tischer, Dr. Schmeykalstr. 6, *Aussig*, kĉl, pri konstrufako, laborista k esp. movadoj, seksaj k. a. temoj. L.

GERMANIO

K-do Herbert Domaschke, Karlsruher Str. 19, *Dresden, A 40*, kĉl, nur PM.

NEDERLANDO

— La sekcio Groningen de FLE serĉas koresp-adon kĉl. Adr.: Henk Hooghuis, Albertstr. 13-a, *Groningen*.

[redacted]

ENHAVO

Presejo: Neudrag, Leipzig (Germanio)